

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 1.

Fylke: Vest-Agder

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Halse og Hartmark

Emne: Transport av høy.

Bygdelag:

Oppskr. av: Hans Sæge

Gard: Lande

(adresse): Lande pr. Mandal

G.nr. 77 Br.nr. 11

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Sv. Transport av høy.

1. På større gårder transporteres høyet med hest i høyrom-d.v.s. firehjuls vogn med påsatt ramme.

På mindre gårder brukes - når det ikke blir leiet hest - handtjære eller ryggbår med byretau.

I dette herred er lite utmarks slåtter.

På gården Sæge i østbygda av Halse sogn, som tidligere hadde litt utslåtte, ble det slått med denne slag slåtte litt før hundreårsstiftet. Høyet ble i dette tilfelle båret på ryggen med byretau samme dagen som det ble slått.

Transport av høy på ryggen med tau kalles for å bære høy.

2. Høyet blir hjemmet med rive i hjemmer og lagt på tauet i et antall oppsett eller som høyet er røtt eller tørt og etter nedkommendes barerone. Tauet holder en som regel over skuldrene. Bareren får hjelp til å reise seg med byren (biren). Hjelperen står foran og trekker i tauet.

Barna er gjerne med og hjelper til i høytanna.

Løypeskeng er praktisk tatt ikke i bruk i dette herred, og har heller ikke tidligere vært brukt i noen større utstrekning, da herredet her ikke gjør det nødvendig med den slags transport.

3. I dette herred er ^{det} ganske ukjente transport for utløk hvorav det ~~er~~ ^{er} ganske få.

4. I høynna brukes nå - på gårder hvor det er hest - firehjulet vogn med grind. Tidligere ble brukt tohjulet langtkjere med påsatt grind. Forstillingen på den firehjulet vogn er svingbar. Grinda som ble påsatt vogna eller langtkjere kalles høybromma. Høyet blir lempet opp i bromma med høygaffel mens en person står oppe på høyasset for å ta mot høyet og stå det. Den som står oppe i bromma tar mot høyet med hendene eller med høygaffel.

Høyet festes med en høytang - 2 slenger ca. 3 m. lange som er festet sammen i endene med et brette med en avstand av ca 4 cm. mellom slengene. I en høybromme på firehjulet vogn kjøres ca. 3 pund høy.

På mindre gårde uten hest, brukes handtkjere med påbindene byrer eller høet blir båret i byrer på ryggen.

Neen regler for det siste lasset har en ikke i dette herred. Der skulle ikke ligge noe igjen - alt ble tatt med.

3
Det bruges kun en kyst ved trans-
port av høj.

5. Væn fællesskøtt er det ikke i dette
herred.

6. Dette punkt - transport av højet fra
udmarka om vinteren - er uden nævneværdig
betydning i Halse og Harboværk. —

3055

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING